

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 18. aprill 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0107 (COD)

8115/18
ADD 2

JAI 324
COPEN 105
CYBER 67
DROIPEN 54
JAIEX 28
ENFOPOL 172
TELECOM 95
DAPIX 107
EJUSTICE 28
MI 271
IA 102
CODEC 578

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	18. aprill 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	SWD(2018) 119 final
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE <i>Lisatud dokumendile:</i> Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa andmesitamis määrust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades, ja Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse ühtlustatud normid kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil esindajate määramise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2018) 119 final.

Lisatud: SWD(2018) 119 final

Strasbourg, 17.4.2018
SWD(2018) 119 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa andmesitamis määrust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades,

ja

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse ühtlustatud normid kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil esindajate määramise kohta

{COM(2018) 225 final} - {COM(2018) 226 final} - {SWD(2018) 118 final}

Kommenteeritud kokkuvõte
Mõjuhinnang ettepaneku kohta parandada piiriülest juurdepääsu elektroonilistele tõenditele kriminaalasjades
A. Vajadus meetmete järele
Milline on lahendamist vajav probleem ja miks on see ELi tasandil probleem?
Raskused piiriülesel juurdepääsul elektroonilistele tõenditele takistavad praegu ELis kuritegude tõhusat uurimist ja nende eest süüdistuste esitamist. Avaliku sektori asutuste õiguslane koostöö, avaliku sektori asutuste ja teenuse osutajate otsene koostöö ning avaliku sektori asutuste vahetu juurdepääs elektroonilistele andmetele on ebatõhusad. Seetõttu uurimised takerduvad, kuriteod jäävad karistusest, ohvrite kaitse on puudulik ja ELi kodanikud tunnevad end vähem turvaliselt. Mõjuhinnangus on välja toodud kolm probleemi: 1. selleks, et saada juurdepääs teises riigis asuvatele e-tõenditele, kulub olemasolevaid õiguslase koostöö menetlusi kasutades liiga kaua aega, mis muudab uurimise ja süüdistuse esitamise ebatõhusamaks; 2. teenuse osutajate ja avaliku sektori asutuste vahelise avaliku ja erasektori koostöö ebatõhusus takistab tõhusat uurimist ja süüdistuste esitamist; 3. puudused kohtualluvuse kindlaksmääramises võivad takistada tõhusat piiriülest uurimist ja süüdistuste esitamist.
Mida on vaja saavutada?
Üldeesmärk on tagada ELis kuritegude tõhus uurimine ja nende eest süüdistuste esitamine, parandades piiriülest juurdepääsu elektroonilistele tõenditele tõhusama õiguslase koostööga kriminaalasjades ning õigusnormide ja menetluste ühtlustamisega. Erieesmärged on kolm: 1. vähendada viivitusi juurdepääsu saamisel teises riigis asuvatele elektroonilistele tõenditele; 2. tagada piiriülene juurdepääs elektroonilistele tõenditele seal, kus seda praegu ei ole; 3. suurendada õiguskindlust, põhiõiguste kaitset, läbipaistvust ja vastutust.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus (subsidiarsus)?
Kuna käesolev algatus on seotud piiriüleste küsimustega, ei saa ELi riigid eraldi asjaomaseid probleeme lahendada. Pealegi, võttes arvesse õiguslike lähenemisviiside mitmekesisust, asjaomaste poliitikavaldkondade (julgeolek, kriminaalõigus, põhiõigused (sh andmekaitse), majandusküsimused) arvu ja sidusrühmade rohkust, on EL tuvastatud probleemide lahendamiseks kõige sobivam tasand. ELi tasandi meetmed hõlbustavad ka koostööd ELi mittekuuluvate riikide, eriti Ameerika Ühendriikidega; see on oluline, sest vajadus saada rahvusvaheline juurdepääs e-tõenditele ulatub sageli üle ELi piiride.
B. Lahendused
Millised on erinevad poliitikavariandid eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud variant? Kui ei, siis miks?
Variant A: muud kui seadusandlikud meetmed (st praktilised meetmed õiguslase koostöö parandamiseks avaliku sektori asutuste vahel ning otsese koostöö tõhustamiseks avaliku sektori asutuste ja teenuse osutajate vahel) Variant B: variant A + rahvusvahelised kokkulepped Variant C: variant B + otsest koostööd käsitlevad õigusaktid (Euroopa andmeesitamismäärus + juurdepääs andmebaasidele) Variant D: variant C + otsejuurdepääsu käsitlevad õigusaktid Eelistatud poliitikavariant on variant D, ühtaegu nii kvaliteedi kui ka kulude ja kasu seisukohast.
Millised on asjaomaste eri sidusrühmade seisukohad? Kes millist varianti toetab?
Rohkem kui 18 kuu jooksul toimus ulatuslik konsulteerimine sidusrühmadega. ELi riikide avaliku sektori asutused juhtisid tähelepanu järgmistele põhiprobleemidele: taotluse töötlemiseks kuluv aeg, usaldusväärse koostöö puudumine teenuse osutajatega, läbipaistvuse puudumine ja uurimistoimingute puhul õiguslik ebakindlus kohtualluvuse suhtes. Teenuse osutajad ja mõned kodanikuühiskonna organisatsioonid märkisid, et otsese koostöö võimaldamiseks avaliku sektori asutustega on hädavajalik õiguskindlus ja et kollisiooni tuleb vältida.

Mõni kodanikuühiskonna organisatsioon oli otsest koostööd käsitleva ELi tasandi õigusakti vastu ja eelistas selle asemel vastastikuse õigusabi menetluste täiustamist.
C. Eelistatud poliitikavariandi mõju
Millised on eelistatud poliitikavariandi plussid (lisaks üldistele)?
Algatus peaks muutma uurimise ja süüdistuste esitamise tõhusamaks ja tulemuslikumaks, suurendama läbipaistvust ja vastutust, tagama põhiõiguste austamise ja suurendama usaldust digitaalse ühtse turu vastu, parandades julgeolekut ja vähendades karistamatuse tunnet seoses võrguga ühendatud seadmetes või nende abil toime pandud kuritegudega.
Millised kulud eelistatud poliitikavariandiga kaasnevad (lisaks põhikuludele)?
Kaasnevad halduskulud, mis tulenevad eelistatud poliitikavariandi ülevõtmisest ja täitmisest ELi riikides ning nõuete täitmisest teenuse osutajate poolt: • ühekordsed kulud on ELi riikide puhul hinnanguliselt 3,3 miljonit eurot ja teenuse osutajate puhul 1,7 miljonit eurot; • eelistatud poliitikavariandiga ei kaasne korduvkulud. Pigem toob see korduva kokkuhoiu, mis on liikmesriikide puhul hinnanguliselt 7,1 miljonit eurot aastas ja teenuse osutajate puhul 4,3 miljonit eurot aastas.
Milline on mõju VKEdele ja konkurentsivõimele?
Õiguskindlus ja menetluste standardimine , mis vähendaksid halduskoormust ja soodustaksid konkurentsivõimet, peaksid mõjuma VKEdele positiivselt.
Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?
Eelistatud poliitikavariandiga kaasnevad eeldatavasti esialgsed rakenduskulud, mille korvab pikas perspektiivis kokkuhoid korduvkuludelt. Riikide ametiasutused peaksid kohanema uute menetlustega ja läbima koolituse. Pikas perspektiivis peaksid lihtsustamine ja tsentraliseerimine , täiendav koolitus ja andmetele juurdepääsu taotlusi reguleeriv selge õigusraamistik siiski ametiasutustele kasuks tulema ja tõhusust suurendama. Kuna eelistatud poliitikavariant vähendaks õiguslase koostöö kanalite koormust, peaks vähenema nende taotluste arv, mida riigid peavad töötleva.
Kas on oodata muud olulist mõju?
Teenuse osutajad peaksid uue õigusraamistikuga kohanema, kehtestades uued menetlused, koolitades töötajaid ja määrates esindaja. Praktiliste meetmete rakendamisega – mis ei ole küll kohustuslik – kaasneksid teatavad kulud. Teenuse osutajad võivad saada rohkem taotlusi, mis suurendab nõuete täitmise kulusid. See-eest võib ühtlustatud raamistik vähendada nende teenuse osutajate koormust, kes vastavad praegu muude kui sisuandmete taotlustele ja peavad neid hindama kõikide liikmesriikide erinevate seaduste alusel. Tõhusamad uurimised, millega kaasneb piiriülene juurdepääs elektroonilistele tõenditele, avaldaksid positiivset sotsiaalset mõju, sealhulgas vähendaksid suurema heidutuse tulemusena kuritegevust. Eelistatud poliitikavariant sisaldab piisavaid kaitsemeetmeid, mis tagavad, et sellega hõlmatud meetmed on põhiõigustega täielikult kooskõlas. Märkimisväärset keskkonnamõju ei tuvastatud.
Proportsionaalsus?
Eelistatud poliitikavariandiga kehtestatakse õigusnormid ja menetlused, mis parandavad riikide õigusasutuste piiriülest juurdepääsu elektroonilistele tõenditele, ning sõnaselged kaitsemeetmed, mis põhinevad vajalikkusel ja proportsionaalsusel. Sellega ei pandaks erasektorile (sh VKEdele) või üksikisikutele ebaproportsionaalseid kohustusi. Pigem kehtestatakse sellega meetmed, mis peaksid tooma olulist materiaalsset ja mittemateriaalsset kasu. Eelistatud poliitikavariant ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik algse probleemi lahendamiseks ja ELi meetme kindlaksmääratud eesmärkide saavutamiseks.
D. Järelmeetmed
Millal poliitika läbi vaadatakse?

Komisjon peaks algatuse rakendamise läbi vaatama, et hinnata, kas poliitilised eesmärgid on saavutatud. See **hindamine** peaks toimuma **viie aasta** möödudes õigusakti rakendamise tähtpäevast, kui on möödunud piisavalt aega, et kõigi osalevate liikmesriikide õigust ja tavaid saaks mõtestatult hinnata.